

T.C.
GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI

7-4040
GK.112

Sayı : B.21.0.GGM.0.01.610-211

.../3/2012

Konu : Soru Önergesi (7/4040)

06.04.2012 * 08727

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ: TBMM Başkanlığının 20/2/2012 tarih ve A.01.0.KKB.0.10.00.00-49003 sayılı yazısı.

İlgide kayıtlı yazıları ekinde alınan, Van Milletvekili Sayın Nazmi GÜR'ün Bakanlığımıza tevcih ettiği 7/4040 sayılı yazılı soru önergesinin cevabı hazırlanarak ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Hayati YAZICI
Bakan

EK: Soru önergesi cevabı (3 sayfa)

Van Milletvekili Sayın Nazmi GÜR'e Ait 7/4040 Sayılı Yazılı Soru Önergesine İlişkin Cevaplar:

1) Doğu ve Güneydoğu bölgelerindeki sınır illerimizde yaşayan halkın ihtiyacı olan ürünlerin, bölgede yerleşik esnaf ve tacirler tarafından komşu ülkelerden daha ucuza tedarik edilerek bu bölgelerdeki ticaretin gelişmesine katkıda bulunulması amacıyla yürürlüğe konulmuş uygulamalardan birisi sınır ticaretidir.

Sınır ticareti uygulaması halihazırda, 16/5/2009 tarihli ve 27230 Resmi Gazete'de yayımlanan 1/12/2008 tarihli ve 2008/14451 sayılı "Sınır Ticaretinin Düzenlenmesine İlişkin Bakanlar Kurulu Kararı" ile 16/6/2009 tarihli ve 27260 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2009/7 sayılı "Sınır Ticaretinin Uygulanmasına İlişkin Tebliğ" çerçevesinde Ekonomi Bakanlığının yetkisi dahilinde yürütülmektedir.

Bu kapsamda, söz konusu Kararın "İthalat kotaları ve ithalat değer limitleri" başlıklı 7 nci maddesinin 3 üncü fıkrasına istinaden, 2012 yılı için sınır ticareti yapmaya yetkili tüm illerimizde ithalat kotası yerine ithalat değer limiti uygulamasına geçilmiştir. Ekonomi Bakanlığınca söz konusu uygulama kapsamında 2012 yılında Van İline tarım ürünleri için 25,5 milyon Dolar; sanayi ürünleri için de 25,5 milyon Dolar değerinde ithalat değer limiti tahsisatı yapılmıştır.

Ekonomi Bakanlığı'nın koordinasyonunda Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ile yapılan değerlendirme neticesinde il ihtiyacının giderilmesi, ülkemiz üretiminin korunması ve iç piyasada haksız rekabetin önlenmesi amacıyla; çay, şeker, fındık, antep fıstığı, canlı hayvan, et ve süt ürünleri ile petrol ve petrol ürünleri gibi bazı ürünlerin sınır ticareti kapsamında ithalatına yasaklama getirilmiştir.

İthalat değer limiti uygulaması ile Ekonomi Bakanlığı ile Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığınca müştereken yürütülen çalışma sonucunda, ithali söz konusu olan ürünlere yönelik mevsimsel kısıtlamada sağlanan esneklik ile ürün çeşitliliği ve sayısı artırılmış olup yukarıda anılan ürünler dışında kalan ürünler sınır ticareti kapsamında ithal edilebilmektedir. Bu çerçevede, sınır ticareti kapsamındaki ithalatın tüm ürünler için tamamen kotasız ve limitsiz tahsisatı mümkün bulunmamaktadır.

Öte yandan, İthalat Rejimi Kararı, İhracat Rejimi Kararı, Dış Ticarete Teknik Düzenlemeler ve Standardizasyon Rejimi Kararı ve diğer mevzuatla ihracı ve ithali izne tabi ürünlerin sınır ticaretine konu edilmesi ise ilgili mercilerin izniyle mümkündür.

2) Gümrük idarelerindeki personel ihtiyacını karşılamak ve personelin verdiği hizmetin kalitesini artırmak amacıyla yönelik olarak; Bakanlığımın B grubu kadrolarına ve sözleşmeli personel pozisyonlarına açıktan atama suretiyle alınacak personelin, hizmetin niteliğine, önem ve hassasiyetine, kurum misyonuna uygun belirlenmesi amacıyla, 649 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 27 nci maddesi ile 640 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 38 inci maddesinde değişiklik yapılmıştır. Söz konusu değişiklik ile anılan kadrolara ve sözleşmeli pozisyonlarına ilk defa atanacakların, merkezi sınavdan yetmiş ve üzeri puan alanlar arasından, sınav komisyonlarınca yapılacak sözlü sınav sonucuna göre belirleneceği hüküm altına alınmıştır.

Bu çerçevede, açıktan atama suretiyle alınacak personel için yapılacak sözlü sınav uygulamasının ve atamalarda uygulanacak usul ve esasların belirlenmesi amacıyla hazırlanan "Gümrük ve Ticaret

Bakanlığına İlk Defa Yapılacak Atamalar Hakkında Yönetmelik" 15 Mart 2012 tarihli, 28234 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmış olup, bu Yönetmelikle birlikte personel alımı yoluna gidilerek gümrük teşkilatının personel ihtiyacı karşılanacaktır.

3) İhtisas gümrüğü uygulamasının amacı, özellik arz eden bazı eşyanın serbest dolaşıma giriş işlemlerinin sadece yetki verilen sınırlı sayıda gümrük müdürlüğünden gerçekleştirilmesi ve bu yolla ithalatı kıymet, tarife, menşe ve standartlar yönünden etkin bir denetim yapılması sağlanarak özellikle yerli üretimin korunmasıdır.

İhtisas gümrüğü olarak yetkilendirilen gümrük müdürlükleri, ilgili sektörün ve üretimin yoğunlaştığı bölgelerden seçilmektedir. Örneğin petrokimya sektörünün yoğunluğu dikkate alınarak petrokimya ürünlerinin ithalatı için Körfez Petrokimya Gümrük Müdürlüğü; yerli çay üretiminde Rize İlinin öne çıkması dikkate alınarak çay ithalatı için sadece Rize Gümrük Müdürlüğü ihtisas gümrüğü olarak yetkilendirilmiştir.

Yerli üretim ve sektörel yoğunluk kriterleri açısından değerlendirildiğinde bu aşamada Van Gümrük Müdürlüğüne herhangi bir eşya ithalatı için ihtisas gümrüğü yetkisi verilmesi yönünde bir çalışmamız bulunmamaktadır.

4) 7 numaralı cevapta gerekli bilgi verilmiştir.

5) Sınır Ticaretinin Düzenlenmesine İlişkin 2008/14451 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının yürürlüğe girdiği 2009 yılından bu yana, Karma Ekonomik Komisyon ve Sınır Ticareti Ortak Komite toplantılarında; sınır ticaretine yönelik karşılıklı vergi muafiyetinin sağlanmasını teminen, İran tarafına, sınır ticareti mevzuatımıza muadil mevzuatlarını hazırlamaları gerektiği bildirilmiştir.

Ancak; İran tarafınca bugüne kadar muadil bir sınır ticareti mevzuatı hazırlanmamıştır. Söz konusu talep, Sınır Ticareti Ortak Komite VII. Toplantısında İran tarafına bir kez daha iletilmiş ve ayrıca bu husus, 19 Ocak 2012 tarihinde imzalanan “23. Dönem Türkiye-İran Karma Ekonomik Komisyon Toplantısı Mutabakat Zaptı”na da dercedilmiştir. Halihazırda İran tarafının konuya ilişkin cevapları beklenmektedir.

6) Sınır ticaretinin başlıca hedefleri sınır illerinin ihtiyacının bir kısmının komşu ülkelerden daha ucuza ve kısa sürede karşılanması, aynı zamanda bölgedeki tacirlerimizin komşu ülkede karşılıklı güvene dayanan özel ticari ilişkileri sayesinde batı bölgelerimizde üretilen ürünleri bu ülkelere pazarlamaları suretiyle bölgeden ihracatın geliştirilmesi ve dış ticaret kültürünün bölgede yaygınlaştırılmasıdır.

Sınır Ticaretinin Uygulanmasına İlişkin 2009/7 sayılı Tebliğin 15’inci maddesinde ithalatı yasaklanmış ürünler sayılmıştır. Bunlar, petrol ve petrol ürünleri, çay, şeker, fındık ve antepfıstığı, canlı hayvan, et ve et ürünleri, süt ve süt ürünleridir. Bu ürünlerin meri mevzuat hükümleri kapsamında sınır ticaretine konu edilmesi mümkün bulunmamakta olup petrol ürünlerinin sınır ticareti kapsamına alınması yönünde bir çalışma yoktur.

7) Kara hudut kapıları ve bazı gümrük idarelerinin “Yap-İşlet-Devret Modeli” ile yeniden yapılandırılmasına ilişkin hizmetler; 3996 sayılı “Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yap-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Yaptırılması Hakkında Kanun” hükümleri uyarınca Yüksek Planlama Kurulunun Bakanlığımıza verdiği yetkiler çerçevesinde yürütülmektedir.

Bu kapsamda, "Gürbulak", "İpsala", "Habur", "Cilvegözü", "Kapıkule", "Sarp" ve "Hamzabeyli" Hudut Kapıları 2002 - 2009 döneminde yeniden yapılandırılarak işletmeye açılmıştır.

Bununla birlikte, "Nusaybin", "Esendere", "Dilucu", "Karkamış", "Akçakale", "Öncüpınar", "Yayladağı", "Dereköy", "Pazarkule", "Türkgözü", "Ali Rıza Efendi", "Kapıköy" ve "Çıldır-Aktaş" Hudut Kapılarının "Yap-İşlet-Devret Modeli" kapsamında yenilenme çalışmalarına ise devam edilmektedir.

Ülkemizin dünyaya açılan yüzü olan kara hudut kapılarının bu modelle yenilenmesi ile; hizmet kalitesinin artırılması, yasa dışı ticaretin engellenip yasal ticaretin kolaylaştırılması suretiyle dış ticaretimizin olumlu yönde gelişmesi, ülkemizin imajının olumlu bir biçimde değişmesi ve dolayısıyla ülkemizin tanıtımına büyük katkı sağlanması hedeflenmektedir.

Bu kapsamda, modernize edilen kapılarda yapılan yeni saha düzenlemeleri, sahaya daha çok sayıda ve düzenli araç girişine imkan vermiştir. Muayene peronu sayısının artırılması ve buna paralel olarak personel sayısının yükseltilmesi de, aynı anda daha çok aracın işleminin yapılmasını mümkün kılmıştır. Ayrıca, modernizasyon sonucu güçlendirilen teknik altyapı ile işlemlerin en kısa sürede tamamlanması ve bu suretle yükümlülere daha hızlı, sağlıklı ve kaliteli hizmet verilmesi sağlanmıştır. Ülkemizin dış ticaret hacminde 2003 yılından bu yana görülen hızlı artışta, bahsi geçen modernizasyon çalışmalarının hiç de azımsanmayacak bir rolü olduğu açıktır.

Diğer taraftan; Sınır Ticaretinin Düzenlenmesine İlişkin 2008/14451 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının 12 'nci maddesinin;

- İkinci fıkrası uyarınca, Sınır Ticareti Merkezleri (STM)'nin fiziki olarak düzenlenmesi, eşya stok ve kontrollerinin yapılması ile bu merkezlere giriş ve çıkışlara ilişkin usul ve esaslar, Bakanlığımca 31/10/2009 tarihli, 27392 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yönetmelik kapsamında yürütülmektedir.

- Dördüncü fıkrası uyarınca da Sınır Ticaret Merkezlerinin inşaatı ve işletilmesi ile mağazaların kiraya verilmesine ilişkin uygulamalar, ilgili Valilikçe hazırlanan ve Bakanlığımca uygun görülen Sınır Ticaret Merkezleri Yönergesi çerçevesinde İl Özel İdaresince yerine getirilmektedir.

Ancak, Sınır Ticareti Merkezlerinin iyileştirilmesi ve faaliyetlerini daha iyi yerine getirebilmesi için; teknik ve fiziki alt yapıları ile görevli personelin çalışma ortamının ve güvenliğinin sağlanması, bu merkezlere insan ve eşya giriş çıkışlarının denetim altına alınması ve eşyanın muhafazası gibi hususlarda 2008/14451 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının 12'nci maddesinin yeniden düzenlenmesi zorunluluğu ortaya çıkmıştır.

Bu çerçevede, anılan Bakanlar Kurulu Kararının 24'üncü maddesi uyarınca Kararı yürütmekle yetkili olan Ekonomi Bakanlığı (mülga Dış Ticaret Müsteşarlığı) tarafından; STM kurulmasına ilişkin kriterler ve prosedür, STM'lerin ve bu merkezleri ana yollara bağlayan yolların yapımı ile bunların bakımları, teknik ve fiziki alt yapıları ile merkezlerin ve çevrelerinin güvenliğinin sağlanması, insan ve eşya giriş çıkışları, STM'lerin fiziki düzenlemeleri, işletilmeleri ve mağazalarının kiraya verilmelerinin düzenlenmesi hususlarında bir çalışma başlatılmıştır.